

Foto: Yay Images. Design: Mike Mills.

Ansvarlig redaktør:
Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:
Nils Roar Gjerdet
Jørn Arne Aas

Redaksjonssjef:
Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:
Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen, Jostein Grytten, Anne Christine Johannesssen, Sigbjørn Løes, Nils Oscarson, Nina J. Wang, Marit Øilo, Ulf Örtengren

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl, Anders Godberg, Malin Jonsson

ABONNEMENT

Abonnementspris for ikke-medlemmer og andre abonnenter kr 1900,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,
Tlf. 22 54 74 30.

E-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Haakon Vills gate 6,
postboks 2073, Vika, 0125 Oslo
Tlf. 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 6 800. 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: 07 Media AS
Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

LEDER

FOTO: KRISTIN WITBERG

Hvem bestemmer fremtiden?

For mange tannleger startet dette årets faglige og sosiale samvær med Vestlandsmøtet i Bergen. Ved åpningen kom professor i samfunnsodontologi Jostein Grytten og snakket om fremtidens tannhelsetjeneste, og særlig om hvor mange tannleger det kan være bruk for i fremtiden. Det samme foredraget ble holdt i Oslo tannlegeforening drøye to uker senere. Da ble det også debatt om dette temaet, som naturlig nok engasjerer mange. Det er selve næringsgrunnlaget for en relativt stor yrkesgruppe det er snakk om. Særlig unge yrkesutøvere, som skal jobbe lenge som tannlege, leve av det og kanskje forsørge andre, vil naturlig være opptatt av hvordan dette utvikler seg.

Tematikken i samfunnsodontologens foredrag, og i debatten, er at byråkrater og myndigheter mener noe annet enn tannlegene som kjenner hverdagen og virkeligheten på kroppen, og at politikere lar seg styre av byråkratiet mer enn å lytte til tannlegene. Beslutningene blir deretter. Hvordan få politikere til å forstå, er det store spørsmålet.

Uten å ville dra det for langt er det som skjer i tannlegenorge kanskje ikke så ulikt det som skjer storpolitisk, i verden. Folket blir ikke lyttet til og forstått av de som styrer og bestemmer. Helt til det koker over; og til makten kommer plutselig noe helt annet. Bare en refleksjon. Litt søkt, kanskje.

Samtidig er det viktig at det er samsvar mellom folkets opplevde behov og det som skjer politisk, og det som deretter settes i verk av tiltak fra forvaltningens side. Det er i den rekkefølgen ting skal skje.

Når det gjelder tannhelse og politiske beslutninger blir det ofte hevdet at tannhelsefeltet er så lite at helsepolitikere glemmer det, eller ikke interesserer seg for det. Tannhelsesakene forsvinner i mengden av andre helsepolitiske saker

som handler mer om liv og død, og som dermed får mer mediedekning og større oppmerksomhet i opinionen, og blir viktigere for politikere. Dermed får byråkraterne eller embetsverket i departementet uforholdsmessig stor innflytelse over tannhelsefeltet. Politikere i departementet får ferdige løsninger på saker innenfor tannhelsefeltet fra embetsverket, som de bringer videre til Stortingspolitikere, som heller ikke har satt seg inn i tannhelsesakene. Og beslutninger fattes. Enkelt sagt er det blant annet dette NTF som tannlegenes yrkesorganisasjon blir bedt om å få en endring på, av medlemmene. Og NTFs ledelse sier at dette vil de gjøre alt de kan for å endre, samtidig som de ber alle sine medlemmer om å gjøre en innsats, hver og en, blant annet ved å komme med gode forslag og innspill til foreningen. Det høres ut som en god demokratisk innstilling.

Møtene, og mye av det som ble sagt, i Bergen og Oslo i januar er dekket i denne utgaven av Tidende. Kanskje noen av Tidendes lesere blir inspirert til å delta i videre meningsutveksling. Velkommen skal dere være. Alt som publiseres i Tidende kan kommenteres på www.tannlegetidende.no, og nye temaer kan tas opp under Kommentar og debatt i papirutgaven, der eksisterende debatter også kan føres videre.

I Tidendes debattspalter i denne utgaven fortsetter diskusjonene om kjeveortopedenes trygdefinansieringsordning og takstsystem og om spesialiteten i klinisk odontologi.

Først og fremst har vi også flere vitenskapelige artikler om gerodontologi i denne årgangens andre nordiske temahefte, som vi tror og håper vil komme norske klinikere til nytte.

Ellen Beate Dyvi